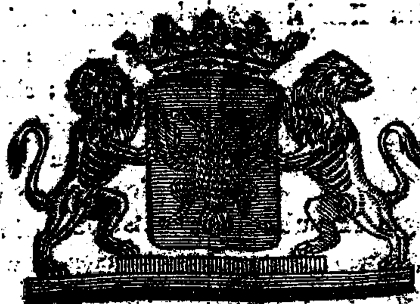
A°. 1838. № 64[illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 29 Mei.

RUSLAND.

Odessa, 11 *Mei*. Sedert eenige dagen heeft men hier eene voor het jaargetijde zeer ongewone warmte. Den 8sten teekende de thermometer tegen den middag 21½ graad in de schaduw, en 28 graden in de zon.

St. Petersburg, 16 *Mei*. Er is eene nieuwe belasting gelegd op de rook- en snuif-tabak van allerhande soort, zoo wel inlandsche als vreemde.

DUITSCHLAND.

Beijeren heeft een groot verlies geleden. Den 11den dezer is te Triest, na een langdurig lijden, in het 48ste jaar van zijn arbeidzaam en glansrijk leven, overleden Dr. *Ignatius von Rudhart*, gewezen president-minister van Griekenland. *Rudhart* was den 11den Maart te Weiszmain in Opper-franken geboren, waar zijn vader commissaris van policie was. Zijne eerste ontwikkeling had de levendige knaap te danken aan eenen in het ouderlijke huis inwonenden Hollandschen officier, die verre reizen op het vaste land, gewigtige togten naar Oost- en West-Indië gemaakt en menig romanesk avontuur beleefd had. *Rudharts* eerste lettervruchten verschenen in *Gönners* archief, en zijn *System der Verträge* werd door de juridische faculteit bekroond. Op zijn 19de jaar werd hij professor in de Duitsche geschiedenis en wetgeving te Wurzburg. Eene zware ziekte noopte hem, in 1817, voor zijnen leerstoel te bedanken. In 1819 werd hij ministerie-raad bij het departement van financiën te Munchen. — *Rudhart* was een sieraad van vier standen-vergaderingen (1825, 1828, 1831 en 1834) en een ijverig lid van de Munchensche academie van wetenschappen. Hij heeft verscheidene geschriften uitgegeven, waaronder dat *Over den toestand van het koningrijk Beijeren* (3 deelen, 1825—1827) inzonderheid geacht wordt.

— Uit [illegible] van den 17den Mei. De commissie uit de standen, welke belast is met het voorloopig onderzoek van het nieuwe grondwets-ontwerp, zal hare werkzaamheden binnen weinige dagen voltooijen; haar verslag omtrent de vier eerste hoofdstukken is reeds aan de kamers medegedeeld. Er zullen echter nog wel 8 of 10 dagen verloopen, alvorens er over beraadslaagd worden zal.

Stutgart, 19 *Mei*. De zachtmoedigheid der Eerste Kamer, betrekkelijk de bepalingen omtrent het duel, heeft hier min of meer bevreemd. De hardste straf bestaat nu in zes jaren vestingarrest, en deze treft slechts dengenen, die eenen anderen op leven en dood vorderde, en niet ophield voortdurend met hem de kampplaats te betreden, alvorens er één bleef. De Tweede Kamer stemde na levendige beraadslaging toe, en men zag hier het opmerkelijke geval, dat de hevigste oppositie-leden met de orthodokste ministeriëlen overeenstemden; de eerste dewijl zij de eigenhulp en het duel volstrekt voor geene overtreding houden; de laatsten, dewijl zij altijd toegeven, zoodra de regering iets eenparig met de Eerste Kamer wil.

ITALIE.

Rome, 15 *Mei*. Naar men uit goede bron verneemt, is het te hopen, dat de Keulsche zaak thans eene wending zal nemen, welke tot geene verklaarde breuk met Pruissen leiden, maar op den weg der onderhandelingen allen twist vereffenen zal. Een bewijs van verzoeningszin en goedwilligheid vindt men in de bewoordingen, waarin de heilige stoel het schrijven des domkapittels van Keulen beantwoordt. Dit stuk is evenwel nog niet openbaar gemaakt.

— De hertog van Lucca heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij den paus het regt toegekend wordt, voortaan pensioenen op het bisdom Lucca te verleenen. Dit voorregt, [illegible] de pausen beschikten vrijelijk over een gedeelte der rijks opbrengsten van dat [illegible] behoeve van arme of bejaarde geestelijken. In eene dienaangaande gehoudene vergadering der pauselijke curie moet er besloten zijn, zich met alle ter beschikking staande middelen daartegen te verzetten.

ZWITSERLAND.

Basel, 17 *Mei*. Er gaat hier eene oproeping rond, om zich ter gunste der klauwenmannen in Schwijz te wapenen; dezelve moet reeds 200 onderteekeningen hebben.

Te Lucern zijn 4 bataljons marschvaardig, en organiseerden zich vrijkorpsen. Den 16den zijn de commissarissen, vergezeld door den staatsschrijver, van Lucern naar Schwijz vertrokken.

FRANKRIJK.

Parijs, 25 *Mei*. *De Moniteur* behelst de volgende telegrafische depêche [illegible] dd. 20 Mei.

Don Carlos heeft den 19den Estella verlaten; hij begeeft zich naar Guipuzcoa.

Den zelfden dag heeft *Leon* eene verkenning tot Oteiza gedaan en heeft zich tot Lerin teruggetrokken.

Te Madrid was tot den 19den niets nieuws.

— Gisteren zijn per telegraaf bevelen naar Toulon gezonden, om eene der daags te voren uit Afrika gekomene stoombooten weder te doen vertrekken. De bestemming van dat vaartuig is onbekend. Twee oorlogsbrikken hebben zich in den loop van den dag gereed moeten maken, om naar de kusten van Spanje te vertrekken. Ook spreekt men van het zenden van nog twee andere brikken naar de Italiaansche kusten, om de voor [illegible] bestemde konvooijen gade te slaan.

— Het ministerie maakt niets officieel bekend nopens onze troepen-bewegingen op de Belgische grenzen. Intusschen schijnen in de laatste dagen aan eenige regementen, die nog niet op marsch waren, tegen-bevelen gezonden te zijn. Het kabinet weet wel, dat er niets te vreezen is, doch eensdeels wil het de interpellatiën in de kamer der gedeputeerden vermijden en anderdeels invloed uitoefenen op de stemming der pairs over de conversie. In het Luxemburgsche duurt wel de gisting nog voort, doch men vreest niet meer, dat de Pruissische troepen zich in het geschil tusschen de aanhangers van België en het Hollandsche gouvernement zullen mengen.

BELGIE.

Brussel, 26 *Mei*. Men houdt zich hier in de laatste dagen op de beurs en in de bijzondere kringen voornamelijk slechts bezig met het stedelijk bestuur en deszelfs verdeeldheid met de bewindslieden. In de jongste bijeenkomsten van de stedelijke regering is besloten tot het publiek maken van een verslag over de tegenwoordige financiële gesteldheid der stad en de oorzaken, die hare financiën in zulk eenen deerniswaardigen toestand als het geval thans is, gebragt hebben. Dit stuk zou gisteren aan de leden [illegible] zijn medegedeeld en, met veel [illegible] oorzaak der verlegenheid moet daarin deels aan de omstandigheden en gebeurtenissen, deels aan den onwil van het bewind, om de stad ter hulp te komen of regt te laten wedervaren, toegeschreven worden. Het aftredend stedelijk bestuur heeft voor zich de overdrevene liberale partij en al de brusselaars, die eene buitengewone contributie duchten, om gelden bijeen te zamelen tot schadevergoeding voor de in de stad bedrevene plunderingen. Voor het overige wordt de dag van den 31sten, waarop de keuzen voor een nieuw bestuur bepaald zijn, met groot verlangen te gemoet gezien. Zoo men de liberale partij gelooven kan, zouden al de afgetredene regeringsleden met eene groote meerderheid, misschien met eenparigheid weder ingekozen worden; een uitslag waardoor het bewind in groote moeijelijkheid kan gewikkeld worden. Andere lieden vermeenen echter, dat de keuzen anders zullen uitvallen.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 27 *Mei*. Naar men verneemt zou het sinds eenigen tijd bij de hooge regering een punt van onderzoek uitmaken, in hoeverre het nuttig en noodzakelijk zou kunnen worden geacht, om te Scheveningen, het in de nabijheid dezer residentie gelegen zeedorp, eene haven daar te stellen. Naar men verzekert zou er, in den loop der maand Junij aanstaande, in deze residentie eene bijeenkomst van hoofd-ambtenaren van den waterstaat worden gehouden, waarin dit belangrijk vraagstuk hetwelk in het bijzonder voor Scheveningen, en ook voor deze residentie, van veel gewigt te beschouwen is, met de vereischte zorg zou worden overwogen.

— Naar het zich laat aanzien, zal het op handen zijnde badsaizoen aan het nabijgelegen dorp Scheveningen, [illegible] onder te doen. Immers, onderscheidene woningen en vele vertrekken zijn er aldaar, zoo op het badhuis en in de logementen, als in bijzondere woningen, gehuurd en besteld; vele aanzienlijke personen worden aldaar verwacht.

Amsterdam, 27 *Mei*. Wij hebben, volgens de dagbladen der Vereenigde Staten, de vreesselijke uitbarsting der stoomboot *Moezel*, die aan 125 menschen het leven kostte, medegedeeld. Wij hebben thans eene tweede soortgelijke ramp te vermelden, die in hetzelfde land voorgevallen en niet minder vreesselijk dan de vroegere is. Het *Journal de Louisville* verhaalt, dat de stoomboot *Oronoco* gebarsten is, dat 15 tot 21 personen over boord zijn geworpen, en dat 90 à 100 zwaar gewond en van deze kort daarna 40 tot 50 overleden zijn.

AMSTERDAM, den 27 Mei.

Beurs van 26 Mei.

Holland. 2½ pCt. 54 7/16 à ¼; 5 pCt. 101 7/16 [illegible] Kansbilj. [illegible]

3½ pCt. Syndikaat 95¼; dito 3½ pCt 79½; oude aandeelen Handelmaatschappij 187⅜; Oost-Indie 99 5/16 à ⅜.

Spanje. Ardoins 21¼ à 9/16.

Russische en Oostenrijksche als gisteren.

Brazilië. 80¾; *Mexico.* 26⅝ à ⅞. *Columbia.* 18⅞.

Effekten-Societeit, 27 *Mei*.

Ook heden was er volstrekt geen nieuws; de omzettingen in publieke effekten bepaalden zich tot slechts weinige postjes.

Ardoins à 21 7/16, en Coupons à 16⅝ en ¾.

In binnenlandsche effekten geene affaire.

Mengelwerk.

Benoemingen voor den Hoogen Raad, enz.

Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα; (1).

Eindelijk zijn dan de lang gewachte benoemingen voor den Hoogen Raad en de staten van de provinciale hoven verschenen. Men zegt, de *Dii majores* waren het niet eens. Een minister, die een knap mensch is en nog niet oud, had de gelegenheid willen doen dienen om eenige regterlijke ambtenaren, die reeds oud waren en nog niet knap, geheel aan zorgen af te staan. Een ander minister daarentegen, wiens knapheid misschien reeds meer of min door de jaren overgroeid is, schijnt er niet eveneens over te hebben gedacht, en de oude kennissen, die men dan toch eenmaal had benoemd, en dus, naar de bij ons aangenomen regelen, een brevet van aanblijving had gegeven, niet te hebben willen laten varen. In de nieuwe korpsen is derhalve al het oude weder ingelijfd. Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα;

'T is waar, er ligt iets ondankbaars in, den boom om te hakken in welks schaduw men lang geleefd heeft. Maar niet alle schaduw is nuttig; niet overal moet zij worden geduld. Waar zij het herstel van gebreken belet, waar zij het opkomen van gewenschte vruchten verhindert, had men, al wilde men dan den boom niet omhouwen, deszelfs onnutte vertakking wel wat besnoeijen kunnen. Het is niet gebeurd; men heeft die takken integendeel gestut en de plaats doen beslaan die krachtiger teelt scheen te roepen. Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα;

Edele mannen, die ten algemeenen beste eene plaats hadden bekleed, oordeelden, dat er een tijd is om vruchten te leveren, en een tijd om wegens de geleverde vruchten te worden geacht; te vroeg misschien, meenden zij, dat de eerste voor hen ten einde liep; te vroeg misschien, wilden zij den laatsten, die hun niet dan met het leven ontgaan kon, intreden; maar wie mag met de grijze verdienste twisten over de te nemen rust? Wie mag [illegible] zij zijt niet oud, ging nog wat langer! wie den grijzen [illegible] ach, alles wat schoon is en krachtig, is fier: zij gaan henen vóór den tijd. Doch om te beseffen dat zijn tijd om is, mogt men *eenen tijd* hebben gehad. Die nooit vrijwilig henen gaan, moesten die volstrekt worden behouden? Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα;

Men zegt, zoo wel als licht, moeten er nevelen zijn in de wereld; te veel licht verblindt en doet alles uitkomen, zelfs de nietigheid van sommigen, die, door nevelen omgeven, schitteren als de vuurvlieg. Mogelijk. Maar als men volstrekt nevelen begeerde, waarom dan, toen men kiezen kon, geene opkomende nevelen gekozen? Men had er immers langer genot van gehad. Zou dit uit het oog verloren zijn? of zou men zich door oude vriendschap hebben laten verblinden? Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα;

Waarom.

(*Ingezonden.*)

Waarom hebben wij bijna eene vierde eeuw op Nederlandsche wetboeken gewacht? Waarom wachten wij reeds zeven jaren op de afdoening onzer geschillen met België? Waarom bevond zich onze regtsbedeeling sedert zoo langen tijd in zulk eenen anomalen toestand? Waarom belooft men aan onze volksvertegenwoordigers de herziening, en ten minste voorloopige verbetering eener strafwetgeving, welke ons, wilde men daaruit [illegible] beschaving gevolg trekken, een der laagste rangen onder de vol[illegible] zoude aanwijzen? Waarom geschiedt bij ons alles ten halve [illegible] geschiedt? Met één woord, van waar die ongelukkige draalge[illegible]schilligheid voor al wat wij rondom bij onze naburen zien gebeuren [illegible] en verbetering? Het moet immers eene diep gewortelde en met de [illegible]selen van ons staatkundig bestaan zamenhangende oorzaak zijn; want [illegible] tijden toen deze vereenigde gewesten, niettegenstaande het kleine [illegible] zij op de kaart van Europa innamen, in geen opzigt voor de [illegible] van ons werelddeel behoefden onder te doen, ja in sommige, hun den weg hebben aangewezen. — Het grondbeginsel, waarop een constitutionele staat berust, is de grondwet, en het leven, het hart dier grondwet is de wijze, waarop bij die wet de regten des volks, en deszelfs medewerking tot het bestuur (in den algemeensten zin des woords) worden bepaald. Het is de volksvertegenwoordiging, welke in eenen *werkelijk* constitutionelen staat de spil is, waarop alles draait; slaan wij ons oog slechts op Frankrijk en Engeland.

Indien echter die volksvertegenwoordiging, niettegenstaande de achtingswaardige en kundige mannen, welke in onze Tweede Kamer gezonden worden, geene volksvertegenwoordiging is, maar, in plaats van de natie, slechts een klein en uitsluitend gedeelte der natie representeert, dan voorzeker mogen wij ons niet verwonderen over de neutrale stelling, welke onze Staten-Generaal in ons staats-mechanismus innemen. Het stelsel onzer verkiezingen heeft niet eens de eigenschap van zelfstandigheid, in zoo ver als het zelfs niet het een of ander bestanddeel der natie uitsluitend vertegenwoordigt. De kunstige combinatie, welke men in onze bestaande grondwet heeft willen beproeven, door de vereeniging van het standen-systema en het onmiddellijke vertegenwoordigings-stelsel, heeft die ongelukkige uitkomst gehad, van een ligchaam daar te stellen, dat van alle zelfstandige levenskracht is beroofd. Immers eene kamer van volksvertegenwoordigers, ten huidigen dage, moet meer doen dan wel staten- of volksvergadering van vroegere eeuwen, welke de koningen alleen bijeenriepen, als zij geld noodig hadden, en hunne toestemming voor de wetten, welke zij hadden voor te dragen, wilden verkrijgen; eene kamer van volksvertegenwoordigers moet heden meer doen dan enkel *ja* of *neen* op de voorstellen der regering zeggen; zij moet de belangen des lands, welke aan haar zijn toevertrouwd, gestadig en onophoudelijk in het oog hebben, en niet wachten tot het der regering, die buitendien niet op alles tegelijk hare oplettendheid kan vestigen, moge behagen, haar de voorstellen te doen, welke het belang der natie misschien reeds veel vroeger heeft gevorderd. Dit regt is aan de Tweede Kamer door de grondwet (art 113 en 114) toegekend, en toch hebben wij geen onzer volksvertegenwoordigers Z. E. den minister van justitie hooren interpelleeren omtrent het niet aanbieden aan de kamers van een ontwerp van herziening onzer strafwetten, hetwelk toch in de koninklijke aanspraak bij de opening der kamers beloofd was, en de dringende noodzakelijkheid van welke herziening, bij de ophanden zijnde invoering der nieuwe wetgeving, door elk een is erkend.

Het is ons zoo kunstig zamengesteld verkiezingstelsel, hetwelk de voornaamste bron is van al hetgeen hierboven is aangemerkt; het is eene cascade van verkiezingen, welke op zoo vele trappen afstuit, en van eene zoo onmetelijke hoogte afkomt, dat er op het laatst niets overblijft van den schuimenden en rasvloeijenden stroom, dan een paar droppels water. Die onverschilligheid der ingezetenen, welke zoo vaak wordt tegengeworpen, — van waar komt zij anders dan uit de overtuiging, dat, in het gelukkigste geval, de man, dien men het geschikst acht om 's lands belangen waar te nemen, en wien men zijne stem geeft, de eer zal hebben in het kiezers-kollegie te zitten; dat dit het regt zal hebben eenen raad te kiezen; dat deze wederom een derde gedeelte heeft van het regt, om de provinciale staten te benoemen, die dan eindelijk tot de keuze van een' afgevaardigde in de Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen overgaan, welke kamer toch al wederom slechts een derde gedeelte der wetgevende magt bezit. En zonderling! het is juist in de steden, waar de volksvertegenwoordiging tot een sjofje is gereduceerd; want de overige standen (indien wij ons eens deze benaming mogen veroorloven) hebben een weinig meer onmiddellijken invloed bij de verkiezingen, daar de ridderschap dadelijk uit haren boezem de leden der provinciale staten kiest, en de platte-landsbewoners eerst kiezers, en deze weder de leden dier staten benoemen. Op deze wijze benoemt de ridderschap hare afgevaardigden in de Tweede Kamer uit de tweede, de landbewoners uit de derde, de steden uit de vierde hand! Aan wien heeft Nederland zijne opkomst te danken in de geschiedenis? Aan de steden, aan handel en nijverheid; en juist die bouwstoffen van 's lands welvaart en rijkdom vinden zich het minst vertegenwoordigd!

Het is te betreuren, dat de grondwet een der hoofdbeginselen van het verkiezings-stelsel aan latere reglementen heeft kunnen overlaten, namelijk de vaststelling der vereischte hoedanigheden om tot 's lands vertegenwoordiging mede te werken; immers art. 134 der grondwet bepaalt, dat de nader op te maken *reglementen* voor de stedelijke besturen de vereischte hoedanigheden zullen vaststellen, om stemgeregtigde te kunnen zijn; en art. 135 bepaalt, wegens de verkiezing ten platten lande, niets anders, dan dat de wijze van verkiezing districts-gewijze zal plaats hebben, al wederom aan latere *reglementen* de vaststelling der hoedanigheden om mede te stemmen overlatende. Indien de Fransche grondwetten van 1814 (art. 35) en van 1830 (art 30) de zamenstelling der kiezers-kollegien aan latere bepalingen overlaten, dan zijn het ten minste *wetten* en geene reglementen; en zoodanige wetten zijn ook degelijk onder de restauratie gemaakt, als die van 5 Mei 1817, van 25 Maart 1818 en die den 29 Junij 1820; en na de laatste omwenteling de wet op de verkiezingen van 1831, welke door art. 69 der grondwet onder de met den meesten spoed te maken wetsverordeningen was gerangschikt. Art. 40 der eerste grondwet bepaalt de betaling van drie honderd franken directe belasting en dertig jarigen ouderdom als vereischten om tot de keuze der gedeputeerden [illegible] kunnen werken; welke door art. 34 der [illegible] art. 1. der wet op de verkiezingen [illegible] slechts 25 jarigen ouderdom en de [illegible] — Opmerkwaardig is het, dat men in het [illegible] Fransche koningrijk één en hetzelfde vereischte voor alle gedeelten des lands heeft aangenomen, terwijl men in ons zooveel kleiner koningrijk, alwaar de belangen niet zoo zeer uiteen loopen, en geen zoo groot verschil kan bestaan tusschen de waarde der cijfers, op verschillende plaatsen hoogere of lagere belastingen heeft gevorderd om stemgeregtigde te kunnen zijn.

Het is gemakkelijk te bevroeden, dat bij eene zoodanige wijze van vertegenwoordiging, alleen voor de door hun aanzien, geboorte of rijkdom uitstekende familiën de toegang tot de Tweede Kamer is geopend (1), en dat hetgeen art. 80 der grondwet voor de Eerste Kamer bepaalt, daadwer-

(1) Zeg mij, mijnheer VAN MAANEN, hoe zijt gij tot die voordragt gekomen?

(1) Ten zij de eene of andere, bij het ministerie gunstig bekende persoon, door den invloed der gouverneurs, in de kamer wordt geholpen. *Redactie.*

kelijk ook voor de Tweede geldt; de bouwstoffen, waaruit de beide kamers zijn zamengesteld, zijn dus eigenlijk bijna dezelfde, ofschoon de wijze hoe zij worden zamengesteld, verschillend is, daar de leden der eene door den koning benoemd, de leden der andere door de natie worden gekozen; en men zoude bijna kunnen zeggen, dat bij eene zamenstelling der Tweede Kamer, gelijk zij thans bestaat, de Eerste Kamer overbodig is.

Hetgeen hiernaast in onze grondwet als een groot gebrek mag beschouwd worden en door een gansch niet democratisch man en tevens groot lofredenaar onzer grondwet zelf wordt gelaakt, is de volslagene onmogelijkheid voor den man van talent, welke niet tot eene aanzienlijke of rijke familie behoort, om ooit in de Kamer der vertegenwoordigers zitting te kunnen erlangen; wij zullen, om allen schijn van partijdigheid van ons af te weren, de woorden van den gemelden schrijver aanhalen (2):

„Dans l'organisation d'un état, à notre époque, il faut bien se convaincre que la société existante contient maintenant dans sa composition, les élémens de trois aristocraties très distinctes l'une de l'autre, mais toutefois très réelles, savoir: celle de la naissance, celle de la fortune et celle du talent; que le législateur doit habilement se servir de ces trois corps, de sorte que chacun en son particulier et tous trois réunis deviennent de la plus grande utilité publique. Il faut de plus, bien se pénétrer qu'oublier une de ces trois aristocraties serait laisser un vide dans la constitution que l'on chercheroit vainement de remplir par les deux autres, et dont les effets immédiats, considérables en eux mêmes, seront encore prodigieusement augmentés, par la position où se trouveront les membres du corps négligé et le vif ressentiment qu'ils en auront, et qu'ils ne manqueront pas de manifester toutes les fois que l'occasion se présentera."

„Les désavantages," gaat de schrijver voort, *„que doit nécessairement supporter la société, par l'absence des personnes qui par leur instruction et leur habitude de réflexion sont les plus capables d'éclairer par leurs lumières les assemblées législatives et les conseils de la nation, tout grands qu'ils soient, n'offrent donc pas ici le seul mal qui en résulte; nous vivons dans des temps, où négliger le corps du talent devient dangereux, et cela n'est point un mal: c'est peut-être le plus grand et le seul avantage, politiquement et socialement considéré que présente notre siècle sur ceux qui l'ont précédé."*

Ofschoon wij de laatste woorden des schrijvers niet tot de onze willen maken, bewijzen echter de aangehaalde regelen, en hetgeen nog verder door denzelven over het miskennen der talenten in 's lands vertegenwoordigingsstelsel gezegd wordt, voldoende de waarheid van zijne stelling. Maar waarom juist bij ons deze leemte zoo sterk gevoeld wordt (en dat wij geene slechtere gevolgen daarvan hebben te lijden, moet alleen aan het zachtmoedige en bedaarde karakter der natie worden toegeschreven), toont de genoemde schrijver niet aan. Wij meenen dezelve hierin te moeten vinden.

In Frankrijk, bij voorbeeld, waar de vertegenwoordigers dadelijk door het volk worden gekozen, heeft een man van talent en wetenschap niet zoo veel moeite om door de menigte van zeven, door welke als het ware de verkiezingen bij ons geschieden, door te dringen; heeft hij eenmaal eenen genoegzamen aanhang van burgers, zoo is hij zeker in de kamer der volksvertegenwoordigers zitting te erlangen. In andere landen wederom, is de volkskeuze wel niet zoo vrij, doch hebben de geleerde en talentvolle mannen wederom op eene andere wijze toegang tot de wetgevende kamers, door dat de geleerde corporatiën, als bij v. de universiteiten, hunne eigene afgevaardigden kiezen. Dit laatste had ook bij ons behooren te geschieden, indien men consequent het standen-systema had willen vasthouden en met de onvermijdelijke behoeften onzer eeuw overeenbrengen; immers vertegenwoordigt bij ons de ridderschap de aanzienlijken en groote grondeigenaars; de steden den handel, den rijkdom en de nijverheid; en het platte-land den landbouwer of boerestand, die kern van alle volkeren; zoomede is de man van talent, die noch tot de ridderschap, noch tot de rijken, noch tot de kooplieden, fabriekanten of landbouwers behoort, volstrekt van 's lands vertegenwoordiging uitgesloten. In vroegere tijden werd zulks bij de vergadering der standen, welke gewoonlijk uit den adel, de geestelijkheid en den derden stand bestonden, niet gevoeld, omdat kennis en wetenschap alleen onder de geestelijken werden gevonden, en mitsdien de aristocratie van het talent ook hare vertegenwoordiging had; doch sedert lang is het talent ook het erfdeel der leeken geworden, en niet meer uitsluitend dat der geestelijkheid. Bovendien heeft deze magt door den voortgang der beschaving, der letteren en wetenschappen, en door de drukpers eene hoogte erlangd, waarvan vroeger, zelfs bij de vrijste volkeren der oudheid, geen spoor te vinden is.

Amsterdam. K. r.

Eene Vraag.

Niets kan den mensch van gemeen belang [illegible] welvaart van, zoo veel belang zijn, als het aanwijzen der bronnen, waaruit het meest verderf en verkwisting voortvloeijen. De meeste dezer oorzaken zijn niet onbekend, doch daar men meent dat dezelve, eeuw-in eeuw-uit, onveranderd hebben bestaan, acht men het onmogelijk er iets tegen te doen. Hoe veel echter een geschiedkundige, wanneer hij waarheid zoekt, vinden zal, is mij gebreken aangaande onze provincie, alleen nopens den jenever, als tak van volks verderf en volks-verkwisting. De resultaten hiervan in een klein werkje bij den boekhandelaar *Is. An. Nijhoff*, te Arnhem, ter perse gegeven hebbende, zoo neem ik de vrijheid, elken belanghebbende daarop te wijzen.

Edoch, daar deze zaak van veel verderen omvang is, en bijzonder de goede zeden en welvaart van het scheepvarende gedeelte van ons vaderland in de hartader tast, zoo dacht mij, ware het van het uiterste belang te onderzoeken: wanneer dit mauritaansch vergift (de jenever is, volgens den Utrechtschen hoogleeraar VAN GEUNS, een vergift, dat den naam van gloeijend vuur verdient; ons door de Mooren, bij het verlaten van Europa, geschonken) het eerst in ons vaderland werd gestookt, het eerst op onze schepen werd ingevoerd? Of zulks geschiedde tegen den tijd van de opkomst, den bloei of het verval van handel en scheepvaart? Zulks moest zeker beslissend beantwoorden het al of niet ontbeerlijke of schadelijke van den jenever op onze schepen.

De onderzoekingen, welke ik tot nog toe, ten dezen opzigte, aangaande den jenever gedaan heb, zijn dan ook hoogst ongunstig tegen denzelven uitgevallen. Uit de archieven namelijk van onze Oost-Indische compagnie zijn mij drie resolutiën ter hande gesteld, welke aldus luiden:

Bij de resolutie van de vergadering der XVII, van den 10den December 1695, is bepaald, dat aan ieder man op de kompagnie-schepen zal worden verstrekt ½ mutsche brandewijn daags, namelijk ¼ mutsche 's morgens en ¼ mutsche 's avonds.

(NB. Destijds werd geen jenever verstrekt.)

Bij de resolutie van den 28sten Maart 1742 is bepaald, dat aan de manschappen, aan boord der schepen, in plaats van brandewijn, op de uitreis tot aan de Kaap jenever zal worden verstrekt, en van de Kaap tot aan Batavia en op de terugreis arak.

En bij de resolutie van 2 October 1760 is bepaald, dat in het vervolg aan het volk, aan boord der schepen, zal worden verstrekt twee soopjes daags, bestaande ieder soopje uit een half mutsche.

NB. Zoo is het tot het einde van het bestaan der kompagnie gebleven.

Hieruit ziet men dus, dat de tijd der TROMPEN en DE RUITERS reeds aan het wijken was, toen, bij resolutiën, de sterke dranken het eerst werden ingevoerd; dat de sterke dranken, dus hier, gelijk overal, de kracht der ziel en het marg van de welvaart heeft mede helpen wegteeren, ook hoe spoedig men eene dubbele portie moest geven, dewijl elke maag, aan den prikkel gewoon, steeds meer en meer denzelven begeert.

Doch deze resolutiën zijn mij niet voldoende, daarom wenschte ik van elken geschiedkundige datgene te vernemen, wat tot bevestiging, of, zoo mogelijk, tot omverwerping dezer stellingen konde dienen. Oude victualie-lijsten, archieven van scheepvaart, enkele geschiedenissen kunnen hier alleen licht verspreiden; maar nimmer zoude er, voorzeker, een harder en krachtiger getuigenis tegen het nadeelige en ontbeerlijke van den jenever uitgesproken worden, dan wanneer het bleek, dat onze scheepsvarenden niet alleen veel eeuwen zonder jenever hebben gevaren, maar ook zonder denzelven onze scheepsvaart haren hoogsten bloei bereikt heeft.

Hemmen, 23 Mei 1838. *O. G. HELDRING*,
lid der maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leiden.

(2) *Observations sur la loi fondamentale pour montrer son excellence et les changemens dont elle paroît susceptible, par l'auteur de la Canne magique.* La Haye chez FRANK, 1833, pag. 89 etc.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 Mei, 2 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 2 D.
Den 28 Mei, 2 El 3 Palm 3 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 2 D.

Waterhoogte voor Keulen.

25 Mei, 9 voet, 7 duim.
26 Mei, 10 voet, 2½ duim.

† † † HET KERKBESTUUR is voornemens, op Zaturdag den 2den Junij 1838, des voormiddags ten 11 ure, aan te besteden:

Het maken van NIEUWE BANKEN en het MEUBILAIR in de nieuwe* Hervormde Kerk *te* Heteren, *met de leverantie van alle daartoe benoodigde Materialen;

Waarvan de bestekken ter lezing zullen liggen te *Arnhem* bij de Wed. *PULEERS*; te *Lent* bij *DAAMS*; te *Renkum* bij *A. BOL*, en te *Heteren* bij *SIPMAN* en bij het Kerkbestuur aldaar, waar tevens de inlichtingen te bekomen zullen zijn.

Verkoop van Vaste Goederen.

In het *Nederlandsche Koffijhuis*, te *Zutphen*, zal, op Woensdag den 6den Junij 1838 bij inzet, en 14 dagen later, zijnde den 20sten dierzelfde maand, telkens des namiddags om drie uur, naar genoegen geldende, bij finale toewijzing, door het ministerie des Notaris *LULOFS*, in het openbaar worden verkocht, onder anderen:

Een HUIS, te *Zutphen*, bij den Nieuwstads-Buitenpoort, V 26, met PAKHUIS, WATER-, SNUIF- en [illegible] TUIN, toebehoorende aan *D. A. WESTHOFF.*

---

† † † Mr. *M. J. VAN LÖBEN SELS*, Notaris te *Zutphen*, zal, op Dingsdag den 5den Junij eerstkomende, publiek doen inzetten, om 14 dagen later, zijnde den 19den Junij daaraanvolgende, telkens des namiddags ten drie ure, in *het Zwijnshoofd* binnen *Zutphen*, te verkoopen:

1°. Een HUIS en ERF, te *Zutphen*, in de Barlheze, laatstelijk bewoond geweest door de Wed. *J. BOS.*

2°. Een HUIS en ERF, te *Zutphen*, in de Kommersteeg, gemerkt V. 375, voorzien van onderscheiden nu onlangs geheel behangen en geplafonneerde KAMERS, aangelegd om als BOVENHUIS afzonderlijk verhuurd te worden en gelijkvloers bijzonder geschikt tot het uitoefenen eener Wagenmakerij.

3°. Het ERVE, *de Tabaksschuur*, bestaande in eene WONING met zeer ruime SCHUUR en daarbij behoorend BOUWLAND, gelegen buiten de Spittaalspoort van *Zutphen*, in de gemeente *Warnsveld*, waarvan aanwijzing zal worden gedaan door den bewoner.

Informatiën zijn te bekomen, mits brieven franco, ten kantore van gezegden Notaris.

---

† § † De Notaris *R. A. J. VAN ITTERSUM*, te *Brummen*, is van meening, krachtens verleende authorisatie der Regtbank te *Arnhem*, op Zaturdag den 2den Junij 1838 te doen inzetten, en 14 dagen daarna, op Zaturdag den 16den Junij daaraanvolgende, beide des namiddags ten 5 ure, aan het Logement, van ouds genaamd *het Kromhout*, te [illegible], in het openbaar te veilen, en, [illegible]

Een AKKERMAALS-BOSCH, met den grond, genaamd de *Smalhout*, gelegen onder de gemeente *Brummen*, in de buurtschap *Oeken*, groot ongeveer 19 Bunders, 60 Roeden en 90 Ellen, belend ten noorden en zuiden twee algemeene wegen, ten oosten het *Huisveld*, en ten westen *D. SCHUILENBURG*, bekend bij het Kadaster onder Sectie W, N°. 51.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van voormelden Notaris. — Brieven franco.

---

§ † § Mr. *M. J. VAN LÖBEN SELS*, Notaris te *Zutphen*, als daartoe gecommitteerd door de Regtbank te *Utrecht*, zal, in de maanden Julij of Augustus, eerstkomende, dag en uur nader te bepalen, te *Zutphen* publiek verkoopen:

1°. Het BUITENGOED, *HET ZELLE* genaamd, bestaande in een zeer modern HUIS, voorzien van onderscheidene groote, meest behangen en geplafonneerde KAMERS, KEUKENS en KELDERS; voorts KOETSHUIS en ruime STALLING, BOUWHUIS en SCHUUR, met daarbij behoorende TUINEN, beplant met fijne, vruchtdragende Boomen; — voorts BOUW- en WEIDELANDEN, mitsgaders uitgestrekte BOSSCHEN van Opgaand Hout en Eikenakkerhout.

2°. Het ERVE, *groot Zelle.*

3°. Het ERVE, *klein Zelle.*

4°. Het ERVE, *groot Gotink.*

5°. Het DAGHUURDERS-PLAATSJE, *Zonne*[illegible]

6°. Het [illegible], *Myneveld.*

7°. Het DAGHU[illegible], *Sterreveld.*

8°. Het DAGHUURDERS-PLAATSJE, *het Denneveld.*

9°. De KARMANS-PLAATS, *het* [illegible]

10°. De KARMANS-PLAATS, *den* [illegible]

Alles gelegen in de gemeenten *Hengelo*, *Vorden* en *Steenderen*, in het Arrondissement *Zutphen*.

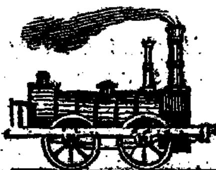
Voorts, in het Arrondissement *Arnhem*, en wel onder *Brummen*, buurtschap *Eerbeek:*

11°. Het ERVE, *het Odink* genaamd:

En onder *Voorst*, in *Noord-Empe:*

12°. Het DAGHUURDERS-PLAATSJE, het *Nettelsveld* genaamd: — alles ter gezamenlijke grootte van ruim 200 Bunders.

Informatiën zijn te bekomen, mits brieven franko, ten kantore van gezegden Notaris *VAN LÖBEN SELS*, te *Zutphen*; zoomede bij den Heer Notaris *GALLEE*, te *Vorden*, en bij den Heer Notaris *VAN ITTERSUM*, te *Brummen*, bij welke de veilconditiën in tijds zullen ter lezing liggen.

IJzeren Spoorweg.

De Ondergeteekenden brengen ter kennisse, dat, ten hunnen kantore, dagelijks wordt gevaceerd tot het aannemen van commissiën ter inschrijving in de GELDLEENING, groot negen millioenen guldens, tot aanleg van eenen IJZEREN SPOORWEG van *Amsterdam* naar [illegible] Mei 1838.

E. C. ENGELBERTS EN COMP.,
Commissionairs in Effekten en Wissels.

TE HUUR:

Een nieuw gebouwd BOVENHUIS, van vier KAMERS, waarvan er *twee behangen* zijn; gelegen vooraan op den *Hommelschen weg*, in Wijk I, N°. 99, even buiten de Velperpoort te *Arnhem*, en aldaar in persoon, of met *gefrankeerde brieven*, te bevragen.

---

† § † De Ondergeteekende brengt ter kennisse, van het geëerd publiek, dat zij, van heden af aan, haar HUIS en TUIN, het *Hôtel de Bellevue* genaamd, gelegen op het aangenaamste gedeelte van [illegible], aan den Straatweg van *Arnhem* naar *Zutphen*, [illegible], tot een LOGEMENT en UITSPANNING, heeft ingerigt. Zij beveelt zich aan allen op het minzaamst aan, eene prompte en civile bediening belovende.

Dieren, den 27sten Mei 1838.

B. A. HANSSEN,
Geb. VAN KLEEF.

Let op!

WERKLIEDEN, eenigzins ervaren in het BEHAKKEN VAN BOOMEN, onder ruim loon, werk begeerende, kunnen zich vervoegen op de Hofstede het *Dijkenest*, onder *Renkum*, bij *Wageningen*.

---

† † † De Ondergeteekende, [illegible] vertoeven tot het aankoopen van allerlei ANTIQUITEITEN, als:

Ouderwetsche Kanten, gedreven Goud en Zilver, perle d'amouren Waaijers, Japansch, Oost-Indisch, Saksisch en Sinesch Porcelein, gesneden IJvoor- en Houtwerk, oude Bronzen en Marmers, Venetiaansche Glazen, allerhande antique Meubelen en verder alles wat tot het antique behoort; — berigt den bezitters dier OUDHEDEN, dat hij, naardien hij buitenslands reist, dezelve verre boven de waarde koopen kan; weshalve hij hun verzoekt, die zoodanige goederen zouden willen afstaan, hem zulks ten spoedigste te doen weten, aangezien zijn vertrek *den 3den Junij e. k. bepaald is.*

M. J. HOOFF,
gelogeerd bij den Heer *J. ROBERT*,
Hôtel der Nederlanden.

** DE JENEVER ERGER DAN DE CHOLERA. *Een volksboek in voorbeelden en cijfers, voor arm en rijk, oud en jong, door O. G. HELDRING, Lid van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.* — Dit hoogst belangrijk boekje wordt heden uitgegeven bij den boekhandelaar *Js. An. NIJHOFF*, te *Arnhem*.

De prijs is 30 centen, doch bij getallen, ter uitdeeling aan minvermogenden, geniet men een ruim rabat.

[illegible] NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem, Dusseldorp en Keulen.

Voor de Maand Mei 1838.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, den 29, des morgens ten 5 ure.
Van *Arnhem* naar *Dusseldorp*, den 30, des morgens ten 7 ure.
Van *Arnhem* naar *Keulen*, den 30, des morgens ten 7 ure.
Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*, den 30, des avonds ten 6 ure.
Van *Dusseldorp* naar *Arnhem*, den 31, des morgens ten 4 ure.
Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, den 31, des namiddags ten 1 ure.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.